

Inatsisartunut aalajangiiffigisassatut siunnersuut Naalackersuisut peqquneqassasut siunnersuuteqaqqullugit isertitanut akileraarutip inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnissaanik ingerlatsiviit tamakkiisumik ilaannakumilluunniit akileraarutai 20%-imik appartinneqassammata 1. januar 2023-miit.

(Inatsisartunut ilaasortaq Jens-Frederik Nielsen, Demokraatit)

Akissuteqaatit

(Aningaasaqarnermut Nunamullu Namminermet Naalackersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Suliffeqarfiit akileraarutimi procentia 5 %-imik 20 %-inut appartinneqarnissaa siunertaralugu Naalackersuisut inatsisissatut siunnersuummik saqqummeeqqullugit peqquneqarnissaat pillugu aalajangiiffigisassatut siunnersuummut Naalackersuisut sinnerlugit qujavunga.

Aallaqqaasiullugu erseqqissassavara Naalackersuisut siunnersuuteqartorlu assigiimmik kissaateqartut, tassa aningaasaqarnerup siuariartornissaa. Tamanna Kalaallit Nunaata aningaasaqarneranik siuartortitsinermet suliffissaqartitsinerulermermet pingaaruteqarpoq.

Naalackersuisut aamma isumaqarputaaq inuiaqatigiinni ineriartorneq namminersorlutik inuussutissarsiortuneertariaqartoq.

Suliffeqarfiit akileraarutaannik appaaneq nammineq siunnersuuteqartup aalajangiiffigisassatut siunnersuummut tunngavilersuutigisamini isikkoqartinniagaatut, ajoraluartumik aaqqiipallannerunngilaq.

Siunnersuuteqartup oqaatigaa suliffeqarfiit akileraarutimi procentiat appasinnerusoq siuariartornermermet, amerlanerusunik aningaasaliinernut, suliffeqarfinni sulisut akissarsiaasa qaffasinnerulermerannut suliffeqartitsinerulersinnaanermullu tapersiisinnaasoq.

Nalorninarporli sunniutissarpasuit pitsaasut aalajangiinissamut siunnersuummi allaaserineqartut qanoq annertutigisumik piviusunngussanersut.

Suliffeqarfiit akileraarutimi procentia kingullermik 2020-mi januaarip aallaqqaataani 30 procentimit 25 procentimut appartinneqarpoq. Suliffeqarfiit 2020-mi akileraarutissaannik naatsorsuineq kingusinerpaamik 2021-mi novembarip aallaqqaataani naammassissaaq. Taamaammatt suliffeqarfiit akileraarutaasa appartinneqarnerat suliffeqarfiit 2020-mi naatsorsuutaannut annertuumik sunniuteqarsimanersoq ilisimaneqanngilaq. Taamatut naliliinermi aamma ukiumi kingullermi suliniutit annertuut akit appasissusiannut qaffasissusiannullu sunniisut nalilersorneqartussaapput, soorlu COVID-19-ip aamma

mittarfiliorderit annertuut sunniutai. Tamatuma saniatigut ukioq naatsorsuuseriffik ataasiinnarmi tassunga nalilersuinnermut ilanngunneqarnissaa annikippallaarpoq.

Tamatuma saniatigut suliffeqarfiit akileraarutaat pissuserpassuarni ataasiinnaavoq suliffeqarfiit aningaasaliinissamik nunanillu allanit aningaasalersorneqarnissamik aalajangiinissaannut pingaaruteqartoq. Tamannali kisimi pingaaruteqartuunngilaq. Nunatsinni piginnaasalinnik sulisoqalersinnaaneq, niuerfiup annertussusia aamma niuerfimmi akissaqarneq, attaveqaasersuineq aamma akileraarutinit isertitat tamarmiusut siuariartornissamut tunngavittut pissutsit pingaaruteqartut allanut assersuutaapput.

Aalajangiinissamut siunnersuummi suliffeqarfiit akileraarutaat appasinnerusoq sulisut akissarsiaasa qaffasinnerulernerannik kinguneqarsinnaasoq erseqqissarneqarpoq. Tamannali kisimi periarfissaanngilaq, tassa suliffeqarfinnik piginnittut aningaasatigut iluanaarutit imminnut iluaqutaassasut aamma toqqarsinnaammassuk. Sulisussanillu amerlanerusunik ujartuineq nunatsinni najugaqartunut iluaqutaasussatut aalajangiinissamut siunnersuummi oqaatigineqartoq, taakku eqqortunik piginnaasaqanngippata suliffeqarfiillu sulisunik nunanit allaneersunik atuippata nalorninarpoq.

Kalaallit Nunaannilu akit maannakkut qaffasinnerat eqqarsaatigineqartariaqarpoq inuussutissarsiutillu immikkoortut allani, pingaartumik sanaartornermi sulisoqarpallaarneranik ersiuteqarpoq. Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit kingusinnerusukkut nalunaarutaanni aamma oqaatigaat inuit suliassanut aalajangersimasunut piginnaasallit tamarmik suliffissaqartut.

Taamaammatt akileraarutini appaanikkut inuussutissarsiuteqartoqarpallaarnermut ilapittuineq piffissaanersoq oqallisigineqarsinnaavoq.

Ineriartornermut aningaasaqarnikkut kingunerisinnaasai eqqaanngikkaanni pisortat isertitaasa tamarmiusut siunnersuutip kinguneranik ukiumut 60 mio. kr.-t missaannik annaasaqarnissaat aningaasanut inatsimmi immikkoortunut tamanut agguarlugu suni sipaaruteqarnissaq erseqqissaaviginagu aningaasalersorneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. Sipaarutit taakku Namminersorlutik Oqartussanut kommuninullu, aamma atugarissaarnermut aningaasaliissutinik annikillisaanissamik, soorlu ilinniartitaanermut peqqinnissamullu aningaasaliissutaasartut aningaasaqarnerup siuariartortinnissaanut atugassaritinneqartunik pingaarutilimmik tunngaviliisinnaasunut kinguneqarsinnaapput. Naalakkersuisut tamassuma kingunissaanik siumut misissueqqaarnani qulaajaaqqaarnanilu taamatut annertutigisunik tamanut tunngasunik sipaaruteqartoqarsinnaanngitsoq isumaqarput. Assersuutigalugu Namminersorlutik Oqartussat kontoni pingaarnerni isumaqatigiissutit tunngavigalugit pisussaaffeqarsinnaapput. Taamatulli sipaaruteqarnermi Namminersorlutik Oqartussat allaffissua kisimi eqqugaassanngilaq, aammali sulisoqarfiit tamatuma ataaniittut, soorlu peqqinnissaqarfik aamma ilinniartitaaneq kiisalu sulisoqarfiit Namminersorlutik Oqartussanit tapiiffigineqartartut aamma eqqugaassapput.

Naalakkersuisut pingaarnertut isumaqarput pisortat tamanut tunngasunik sipaaruteqarnerinnaasigut suliniutit nutaat suulluunniit aningaasalersorneqarsinnaanngitsut. Soorunami aamma nunatsinni pisortat ingerlatsinerisa annertunerusumik pisariillisarneqartariaqarnera qularutissaanngilaq. Nunanili allani misilittakkat,

assersuutigalugu Qallunaat Nunaanni akileraartarnermi, takutippaat sipaarutit suunissaat erseqqissarnagu taamungaannaq sipaaruteqaannarnikkut pisortat suliaassaasa suliarineqarnissaat ajoquserneqariaannaasoq.

Naalakkersuisut siuariartortitsisinnaasunik ineriartortitsisinnaasunillu imminnut atasunik aaqqissuusseqqinnissamik pisariaqartitsisoqartoq isumaqarput. Suliffeqarfiit akileraarutaasa appartinneqarnissaat suliniutaasinnaasut arlallit akornanni Naalakkersuisut isumaliutigalugulu misissorniartaat. Kisiannili suliffeqarfiit akileraarutimi procentiata appartinneqarnera suliniutinut allanut akileraartarnermi tunngavimmik annertusisitsisunut qulakkeerinneqataasunulluunniit ilanngunneqartariaqarpoq. Taamaalilluni appaanerit aningaasalersorneqartut pineqarpata oqimaatigiissitsilluni iliuuseqarnissaq pisariaqartinneqarpoq. Taamatut iliuuseqartarneq nunat allarpasuit suliffeqarfiit akileraarutaannik appaanerminni aamma atortarpaat.

Naalakkersuisut pingaartumik appassisunik isertitaqartut aningaasaqarnerup siuariartorneranik siviluallaamik isiginnaartuinnarnikuusut aamma isumaqarput. Tamanna inuiaqatigiinni aningaasaqarnermi naligiinnginnerulernermik kinguneqarnikuuvoq. Taamaammata Naalakkersuisut akileraarutit appartinnissaannut aningaasatigut atugassaqarnerup appassisumik isertitaqartartut akileraarutaasa appartinneqarnerannut atorineqartariaqarnera pingaaruteqartoq isumaqarput. Taamaammata mianerisassaq tamanna akileraartarnermik akitsuusiisarnermillu aaqqissuusseqqinnissami pingaaruteqartillugu ilanngunneqartariaqarpoq.

Naalakkersuisut taamatut oqaaseqarlutik allannguutissatut siunnersuummik uuminnga saqqummiipput:

”Suliffeqarfiit akileraartarnerisa aaqqissuunneqarnera annertussusaalu tamarmiisoq pillugu apeqqut akileraartarnermik akitsuusiisarnermillu aaqqissuusseqqinnissamut atatillugu ilanngunneqarnissaanik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangüffigisassaattut siunnersuut.”